

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 18 (1162) 1979 m. gegužio mėn. 12 d.

Melbourne

XXIV METAI

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KREIPIMASIS Į AL BENDRUOMENĘ

Jau kelinti metai, kaip Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba skelbia gegužės mėnesį Kenčiančios Lietuvos Bažnyčios mėnesiu.

Šio mėnesio tikslai yra dvejoji: sužadinti ir stiprinti mūsų pačių pastangas pagelbėti persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai ir skelbti visam pasauliui okupanto daromą skriaudą Lietuvai ir Lietuvos Bažnyčiai.

ALB Krašto Valdyba, pilnai suprasdama visokeriopos pagalbos persekiojamai lietuvių tautai reikalingumą ir giliai įvertindama ALK Federacijos pastangas, ragina visus Australijos lietuvius, apylinkių valdybas ir visas bendruomenines institucijas šių metų gegužės mėnesį aktyviai prisidėti prie kenčiančios Lietuvos Bažnyčios gynimo. Ypatingai raginame skleisti svetimtaučių tarpe faktus apie religijos persekiojimą Lietuvoje, informuojant ne tik Australijos katalikų Bažnyčią ir jos spaudą, bet ir įvairių kitų tikėjimų asmenis ir vadovus.

ALB Krašto Valdyba

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

HELSINKIO SUSITARIMŲ VYKDYMUI REMTI LIETUVOS VISUOMENINĖ GRUPĖ

DOKUMENTAS NR. 14

PROTESTAS LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMUI

1979 metų sausio mėnesį Vilniuje areštuotas Romas Ragaišis - žinomas Lietuvos kovotojas už žmogaus teises. Jis ne kartą yra pasirašęs pareiškimus ir protestus dėl įstatymų pažeidimų, praktikuojamų valdžios organų. Jis viešai pasmerkė B. Gajausko, V. Petkaus, J. Orlovo, A. Ginzburgo areštus. Ragaišis visuomet ir visur reikalavo tiksliai laikytis įstatymų ir nepažeidinėti elementariausių žmogaus teisių. Petkaus teisme Ragaišis viešai demaskavo melagingus, sufabrikuotus kaltinimus, inkriminuotus Petkui. Už savo visuomeninę veiklą Ragaišis buvo persekiojamas. Jam ir jo šeimai atėmė butą ir išregistravo iš Vilniaus.

Dabar Ragaišiui iškelta baudžiamoji byla tariamai už neteisėtą akinių taisymą. Jam gresia laisvės atėmimas iki septynerių metų. Šių kaltinimų nepagrįstumas akivaizdus. Tai aiškus susidorojimas su vienu iš Lietuvos disidentų. Sužlugus politiniams procesams, valdžios organai dabar bando susidoroti su jiems nepatinkančiais žmonėmis, fabrikuodami kriminalines bylas.

Mes reikalaujame nutraukti šią gėdingą bylą ir nedelsiant paleisti Romą Ragaišį.

1979 metų sausis

Ona Lukauskaitė - Poškienė
kun. Karolis Garuckas
kun. Bronius Laurinavičius

Prie Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės protesto p r i s i j u n g i a m e:

Lietuvos Tikinčiųjų Teisių Gynimo Komitetas:

kun. Alfonsas Svarinskas,
kun. Juozas Zdebskis,
kun. Sigitas Tamkevičius,
kun. Juozas Kauneckas,
kun. Vincas Vėlavičius.

„Būkite mano rankos ir mano kojos!“

„... Jei kenčia vienas narys,
su juo kenčia visi nariai.

... Jūs esate Kristaus kūnas
ir atskiri jo nariai. ...”

— Šv. Pauliaus pirmas laiškas Korintiečiams

Bedieviams naikinant kryžius Lietuvoje,
ši Kristaus kančia rasta
ir pasiekė vakarų pasaulį...

— o —

Angelė Ragaišienė
Albertas Žilinskas
Vytautas Bastys
Vytautas Varkala
Petras Cidzikas
Gediminas Rickevičius
Genė Šakalienė
Julius Sasnauskas
Angelė Paškauskienė
Birutė Burauskaitė
Valerijus Smolkinas
Laima Šulskienė
I Ruodytė
Arvydas Čekanavičius
Jonas Petkevičius
Juozas Šileikis
Alvydas Šeduikis
Jadvyga Petkevičienė
Andrius Tučkus
Mart Niklus
Erik Udam

Antanas Terleckas
Jonas Volungevičius
Rimas Matulis
Jonas Protasevičius
Algimantas Andreika
Vladas Šakalys
Kęstutis Subačius
Dalia Sasnauskienė
Zita Vanagaitė
Romas Trachimas
Irena Gajauskienė
Aldona Ražytė
Zigmas Širvinskis
Henrikas Sambora
Mečislovas Jurevičius
Leonas Laurinskas
Aldona Šeduikienė
Vytautas Bogušis
Algirdas Masiulionis
En Tarto

— VLIKo pirm. dr. Kazys Bobelis perėmė Pasaulinės Baltų Santalkos - Baltic World Conference — pirmininkavimą, kasmet rotaciniu būdu keičiantis pirmininkams tarp estų, latvių ir lietuvių.

— Gediminas Galva (Galvanauskas) mirė Čikagoje balandžio 23 d. sulaukęs 74 m. amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos. Velionis buvo žinomas politikas, ekonomistas, Prekybos instituto Klaipėdoje profesorius, diplomatijos darbuotojas, aktyviai reiškęsi spaudoje.

— Vakarų Vokietijoje veikianti Lietuvių - Vokiečių draugija išleido savo metraštį - Heimatgruss - kuriame yra atspausdinta nemažai Lietuvą ir lietuvius liečiančių straipsnių.

— Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso proga liepos mėnesį Vakarų Vokietijoje rengiamas Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos suvažiavimas. Jame pabaltiečiai katalikai ir protestantai studentai ekumeninėje dvasioje svarstys šio meto krikščionybės problemas, kultūros ir tautinius klausimus.

— VLIKo naujai išrinktoji valdyba New Yorke turėjo pirmąjį posėdį ir pasiskirstė pareigomis: pirm. dr. Kazys Bobelis, vicepirmininkai - politiniam reikalui Kostas Jurgėla, visuomeniniam reikalui inž. Liutas Grinius, informacijos - Jonas Balys, amerikiečių spaudos, radijo ir televizijos reikalui Jokūbas Stukas, sekretorius Jonas Stiklorius, teisinė patarėja - Elena Armanienė, Prof. Domą Krivicką pakvietė ir toliau vadovauti Lietuvių Žmogaus Teisių Komitetui.

— Amerikos lietuvių studentų delegacija, lydimą Lietuvių Bendruomenės atstovo Algimanto Gurecko, apsilankė JAV Valstybės departamente Vašingtone ir pareigūnus supažindino su Lietuvos ir lietuvių jaunimo problemomis, prašė Amerikos vyriausybę ir toliau visomis priemonėmis paveikti sovietų valdžią, kad ji gerbtų žmogaus teises bei laisves Lietuvoje.

— Šveicarijoje "Glaube in der zweiten Welt" - Tikėjimas antrame pasaulyje - atspausdino Liet. Katalikų Bažnyčios Kronikos, Lietuvos kunigų ir pasauliečių tikinčiųjų vardu paskelbtą sveikinimo Popiežiui vokišką vertimą. Šis biuletenis beveik kiekviename numeryje pateikia ištraukų iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų.

— A. Rinkūno vadovėliui "Lithuanian for Beginners" išleisti gauta Kanados daugiakultūrinės programos pašalpa, apmokanti du trečdalius spausdinimo išlaidų. Tam reikalui po \$ 1000 jau pasikyrė Toronto bankas "Parama", Prisikėlimo Parapijos bankas ir Lietuvių Kankinių parapija Toronte. Leidinys jau spaudoje.

— Prof. Kazimiero Vasiliausko (1879-1957) 100 metų gimimo sukaktis buvo paminėta Kaune. Velionis buvo Lietuvos universiteto Technikos fakulteto medžiagų atsparumo ir statybinės mechanikos pradininkas Lietuvoje, paruošęs gerų šios srities specialistų.

Niekas nekovoja už tautų apsisprendimo teisę

Tačiau priimta žvėrių teisių apsaugos konvencija

Pereitų metų pabaigoje, minint Žmogaus teisių deklaracijos 30 m. sukaktį, UNESCO būstinėj Paryžiuje buvo iškilmingai paskelbta "Žvėrių teisių deklaracija". Tai yra dokumentas iš 14 straipsnių, kurių pirmasis sako: "Visi žvėrys yra gimę lygūs ir turi lygias egzistavimo teises". Šią deklaraciją pasirašė du milijonai žmonių iš įvairių pasaulio kraštų.

Maždaug tuo pačiu metu, kai buvo pasirašyta minėta deklaracija, buvo įkurta ir Tarptautinė žvėrių teisių sąjunga. Jai įkurti iniciatyvą parodė parlamentarai iš Belgijos, Italijos, Prancūzijos, Meksikos ir JAV-bių. Pirmininku išrinktas Belgijos senatorius Roland Gillet. "Universalinė žvėrių teisių deklaracija" pateikta Jungtinėms Tautoms.

Pasaulyje yra žmonių, kurie gražiai ir garbingai rūpinasi žemėnių už save gyvių reikalais, jų apsauga. Tai gražu ir pagirtina. Ir iš krikščioniško taško žiūrint, tai visiškai normalu, nes žemę Kūrėjas sutvėrė ne vien tik žmonėms. Turi teisę joje gyventi žmogus, bet turi teisę ir žvėrys, įvairūs gyviai, pagaliau augalai.

Visiškai nepateisinama, kad žmonės naikina ir jau spėjo negražinamai išnaikinti daugelį žvėrių, gyvulių, paukščių, augalų. Pagirtini punktai, kurie draudžia žvėris naikinti, juos kankinti.

Ar visi žmonės ir ar visos tautos turi laisvę, bent jau tokią, kokią žvėrims suteikia jų konvencija?

Žinoma, kad ne. Tiesa, pokario metais pasauly atsirado gal beveik visa šimtinė naujų valstybių, nepriklausomybę gavo ir labai mažytės (tikrai kelių tūkstančių) Afrikos tautelės, net gentys. Nepriklausomybe turi teisę naudotis necivilizuotos tautelės, kurių nariai dar ir kelnų nenešioja...

Bet mes joms nepavydime: visos tautos, didelės ir mažos, turi teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Jeigu šiandien dalis jų dar nemo-ka nepriklausomai gyventi, ramiai tvarkytis, tai ilgainiui išmoks ir įsijungs į kultūringų ir civilizuotų tautų bendruomenę.

Tačiau labai blogai yra, kai nepriklausomybės negauna senos, kultūringos ir civilizuotos tautos, turinčios garbingą istoriją, idėjų, svarų indėlį į savo ir pasaulio kultūrą. Turime galvoje mūsų Tėvynę Lietuvą, kurios valstybingumo tra-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

dicijos siekia daugiau kaip 700 metų.

Jei nepriklausomybę gauna priimtyvos mažos tautelės, jei pasaulio žvėrims skelbiama jų teisių deklaracija, tai kodėl gi pasaulis kurtus lietuvių ir kitų pavergtų tautų atvejų? Kodėl nepriklausomybė negali būti suteikta tokiems civilizuotiems ir kultūringiems kraštams kaip Lietuva, Latvija, Estija, Gudija, Gruzija, Kazachija, Azerbaidžianas, Armenija? Ar jos kaltos, kad gyventojų skaičiumi negausios? Jeigu taip, tai kodėl nepriklausomybės negauna Ukraina, turinti 50 milijonų gyventojų?

Kodėl tarptautinėse institucijose, kur svarstomi net tokie dalykai, kaip žvėrių teisių klausimai, neiškeliamas pavergtųjų tautų klausimas?

Nei JAV-bių Valstybės departamentas, nei kitų kraštų panašios užsienio reikalų ministerijos ir jų vadovai bei ambasadoriai neiškelia forume tautų teisių turėti savo nepriklausomas valstybes.

Tačiau minėtos institucijos stengiasi pavergtas tautas, it mažus vaikus, "užbovyti" žmogaus teisių kėlimu. Deja, tas kėlimas yra labai neefektyvus ir dėl šių teisių niekas rimtai nekovojo nei Hel-sinkyje, nei Belgrade. Nėra bet kurių apčiuopiamų duomenų, kad dėl pavergtų tautų nepriklausomybės būtų kovojama 1980 metais įvyksiančioje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Madride. Jau dabar skelbiama, kad busi-kojama už žmogaus teises, bet neužsimenama apie kovą už tautų teises. Kaip gaila, kad pavergtos tautos nėra žvėrių tautos. Gal tada už jas kas nors energingiau pakovotų...

Bet ir patys pavergtieji nepakankamai ryžtingai kovoja už savo tautų teises. Labai skaudu, kad jie ne tikrai nesukuria pajėgios pavergtų tautų organizacijos, bet ir vieni kitus ne visur palaiko. Konkretus pavyzdys - Tautinės Kinijos tragedija. Šis kraštas buvo labai didelis pavergtų tautų draugas. Ir mes lietuviai turėjome su šia šalimi

glaudžius ryšius. Dar ne taip seniai tuometinis ALTo pirmininkas buvo į Taivaną nuvykęs, ten nuoširdžiai sutiktas, drauge su tautiniais kinais ir kitais pavergtaisiais kūrė naują "Pavergtųjų tautų bloką" ar panašią organizaciją. Jo sušauktoje spaudos konferencijoje grįžusiam pirmininkui buvo keliamos ovacijos už "naujų draugų Lietuvai" įsigijimą.

Tačiau vasario 2 d. ALTo oficiozo 1 puslapy skaitėme tokį pranešimą: "Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos garbės pirmininkas ir Dr. Kazys Šidlauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, trečiadienį pasiuntė Kini-jos premjerui Tengui Hsiaopingui sveikinimo telegramą..."

Vadinasi, kai mūsų geram draugui atėjo sunkios dienos, kai jis įrikiuotas į pavergtųjų tautų skaičių, mes ne tikrai jo neparėmėme nelaimėje, ne tikrai už jį nedemonstravome, neužtarėme, bet dar telegrama pasveikinome pavergėją. Kaip dabar su mūsų laisvinimo akcijos logika? Kodėl mes reikalaujame laisvės sau, o džiaugiamės, kai kitas jo netenka ir sveikiname pavergėją? Reiktų pagalvoti, ar šiuo keliu eidami mes kartais kada nors nepasiūsime sveikinimo telegramos pačiam Leonidui Brežnevui, ypač tuo atveju, jei kas iš šalies palieptų ar patartų tai padaryti?

IŠTRŪKO IŠ SOVIETŲ TERORO

Buvęs latvis politinis belaisvis Gunars Rode Čikagoje surengtoje spaudos konferencijoje papasakojo amerikiečių laikraštininkams savo patirtus išgyvenimus sovietų priverčiamųjų darbų stovyklose ir Pabaltijo tautų vedamą kovą už savo teises ir su dabartine padėtimi Pabaltijyje, konkrečiais faktais nurodydamas sovietų vykdomus žmogaus teisių bei laisvių pažeidimus ir pastangas surisinti Pabaltijo tautas. Latvis Gunars Rode už patriotinę veiklą buvo sovietų kalinamas 15 metų. Mor-davijos priverčiamųjų darbų lageriuose jis sutiko daug lietuvių, kurių dvasinė stiprybė jam paliko neišdildomą įspūdį. Rode buvo iš-tremtas iš Latvijos į Vakarus praėjusių metų rudenį. Dabar jis lankosi Jungtinėse Amerikos Valstybėse, supažindindamas amerikiečių visuomenę su savo patirtais išgyvenimais.

LRTV

● **Melbournas.** Viktorijos parlamento rinkimuose gegužės 5 d. vėl trims metams perrinkta liberalų valdžia, išvaldžiusi jau 24 metus. Premjeras Mr. Hamer yra dinamiškas politikas. Parlamente 81 vieta. LP-liberalai laimėjo 40 atstovų (turėjo 49), ALP-dabiečiai 31 (22), NP-ūkininkų Tautinė partija 7 (7). Dar trys vietos nenustatytos kam teks. Parlamento Taryba renkama 6 metams, o kas 3 metai renkama pusė atstovų. Ji turėjo 40 atstovų, dabar turės 44. LP laimėjo 27 (turėjo 25), ALP - 12 (9), NP - 4 (5). Dar nenustatyta 1 vieta. Demokratai surinko 10% balsų, bet neišrinktas joks jų atstovas, savo balsus atidavė darbiečiams. Melbourno provincijos parlamento tarybon liberalų kandidatas buvo lietuvis Balys Stankūnavičius (Bill Stanley). Jo elektoratas saugi darbiečių vieta. Balys gavo 29.692 balsus, darbietis 51.688.

● **Londonas.** Britanijos parlamento rinkimus gegužės 3 d. laimėjo konservatoriai ir jų lyderė Mrs. Margaret Thatcher tapo pirmoji moteris ministere pirmininke. Parlamente konservatoriai laimėjo 339 vietas, laimėję naujus 55 atstovus, darbiečiai 268, praradę 40 atstovų. Mrs. Thatcher jau sudarė 22 ministerių kabinetą, pareiškė, kad dėl grėsiančio sovietų dominavimo, kurie siekia komunizmą primesti pasauliui, didins Britanijos apsiginklavimą. Prieš rinkimus Balys Butrimas kalbėjosi Londone su konservatorių lydere Mrs. Thatcher ir jos prašė nepamiršti pavergtų tautų, ypatingai Lietuvos.

● **Pekinas.** Komunistinės Kinijos kariuomenės vadas generolas Wu Xuiquan pareiškė, kad kovose su Vietnamu žuvo 50.000 vietnamiečių ir 20.000 kinų karių. Praneša, kad Vietnamas iš jos nubaudo nepasimokė ir, atrodo, Kinija Vietnamui duos dar ir kitą "pamoką".

● **Roma.** Raudonoji komunistų teroristų brigada Romoje užpuolė krikščionių demokratų būstinę, pagrobė dokumentus ir nušovė du policininkus, keletą jų sunkiai sužeidė pabėgo.

● **Britanija** savo buvusiai kolonijai Ugandai, dabar išsivadavusiai iš despoto Idi Amin, duoda vieną milijoną svarų sterlingų pagalbos - atsistatymui.

● **Vašingtone** apie 60.000 amerikiečių 5 valandas demonstravo prieš atominės energijos gamybą.

● **Viktorijos** darbdavių federacija praneša, kad unijos iš savo narių surinktų mokesčių kasmet turės po \$ 292 milijonus propagandai, streikam ir kovai prieš privačią darbo sistemą. Tokia didžiulė pinigų suma unijos finansiškai yra galingos diktuoti savo valią, bet unijų prezidentas Mr. Hawke neigia tą sumą.

● **Viktorijos** transporto unijos su 33.000 darbininkų skelbia neribotą streiką. Gegužės 9 d. sustojo traukiniai ir tramvajai. Reikalauja kaip visuomet didesnių algų.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dauk-nys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 15 dol. Kituose kraštuose 18 dol. Atskiras numeris - 30 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

GINZBURGAS —

GRIEŽTOJE PRIEŽIŪROJE

Ruso žmogaus teisių gynėjo Aleksandro Ginzburgo žmona pranešė užsienio spaudos atstovam Maskvoje, kad Sosnovkos priverčiamųjų darbų lageryje kalinamam jos vyrui draudžiama gauti religinę literatūrą. Lagerio administracija atėmė iš Ginzburgo jam pasiųstą Bibliją, kelių ikonų paveikslus ir net ortodoksų kalendorių. Ginzburgo žmona taip pat pranešė, kad jai nuvykus į Sosnovkos lagerį, stovyklos vadovybė nepriėmė net vaistų. Ginzburgas jau išleistas į Vakarus?

TĖVIŠKĖS AIDAI

ROMAS KALANTA

Kauno miesto sode 1972 m. gegužės 14 d. liepsnose paskendusio gyvo, degančio jaunuolio Romo Kalantos priešmirtinis šauksmas LAISVĖS LIETUVAI! ne tik plačiai nuskambėjo per pasaulį, supurtė lietuvius, bet šios herojinės kančios ir mirties išsigando Maskvos Sovietų despotai. Jie tuojau ėmėsi Kalantą suniekinti, o demonstruojančių jaunuolių numalšinimui atsiuntė net savo stipriausius parašutininkų dalinius ir tankus.

Lietuvoje visi susijaudinę komentavo šį tragišką protestą prieš tautinį beteisiskumą, prievartą ir sovietinės valdžios sauvale tautų atžvilgiu. Sukliudytos Romo Kalantos laidotuvės išvirsto į gavalinę jaunimo demonstraciją, reikalaujančią tautinės ir religinės laisvės. Net ir Romo Kalantos metinės minint, Kaune jaučiamas karo stovis, kaip praneša "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Milicininkai budi apsišarvavę ir su radijo siųstuvais, o visi asmenys, išdrįsę padėti ant Romo Kalantos kapo ar jo susideginimo vietoje gėles, tuojau areštuojami.

Kalantos auka prabudino ir mus išeivijoje. Ir mūsų demonstracijose aiškėjo šūkiai: LAISVĖS LIETUVAI! Herojiška jaunuolio Romo Kalantos auka iškilo Lietuvos istorijoje, kaip lietuvių tautos didysis kankinys su mūsų už Tautos laisvę žuvusiais savanoriais, partizanais. Ši auka be galo įpareigoja visus lietuvius dirbti, nebijoti ir aukotis dėl Tėvynės Lietuvos laisvės. Lietuvoje iškyla didvyriai, kovodami už religijos ir tautos teises, o mūsų pareiga jų žygius, kančias paskleisti pasaulyje kiekviena proga, kuri tik mums prieinama ir įmanoma.

Romo Kalantos auką ant Tėvynės laisvės aukuro sekė ir kiti, desperatiški Laisvės troškimo. Štonis, 23 metų amžiaus, susidegino gegužės 29 d. Varėnoje. Andriuskevičius, 60 metų amžiaus, susidegino Kaune, birželio 3 d. Žaliskauskas, 62 metų amžiaus, susidegino Kaune birželio 9 d. Šių metų pogrindžio "Aušros" Nr. 12 praneša ir penkto lietuvių susideginimą. Tai Antanas Kalinauskas, 19 metų amžiaus, paimtas į rusų kariuomenę. Latvijoje Rygos kareivinėse sušuko rusams: "Žiūrėkite, kaip dega lietuvis patriotas! Už Lietuvą, už Laisvę, už Dievą! O jums netarnausiu!"

Maironis skelbia: tautos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės". Lietuva išliko tūkstančius metų, sušvitusi didžiųjų kunigaikščių laikais. Siautė Lietuvoje maras, badas ir kitos nelaimės, bet Lietuva atlaikė. Ištiesą šimtmetį Lietuvą naikino rusų carai, Lietuva atlaikė. Ir šiandieną Lietuvos nepalauš komunistinė priespauda, kai yra sūnų, kurie nebijo mirti už Tėvynę, nebijo kovoti už žmogaus teises. Dievo ir Tėvynės meilės vedami, iš jaunų krūtinų veržiasi šauksmas: LAISVĖS LIETUVAI! PD

Loyolos universitetas pristato LKB kronikas

LKB Kronikoms leisti sąjunga anglų kalba išleido Kronikų I tomą, kuriam įvadą parašė kun. Donald J. Hayes SJ - Loyolos universiteto Čikagoje viceprezidentas. Čia pateikiame jo parašyto įvado lietuvišką vertimą.

Jo šventenybė Popiežius Pijus XII viena proga pasakė, kad Lietuva yra šiaurinis katalikybės frontas Europoje. Lietuva yra jauniausia katalikų bažnyčios duktė tame žemyne, apsikrikštijusi 13-14 šimt.

Lietuva yra maža, turinti tik per 3 milijonus gyventojų. Bet ji yra sena ir turi ilgą ir išpūdingą istoriją. Buvo nepriklausoma nuo 13-tojo amžiaus. Pirmasis karalius Mindaugas buvo apkrikštytas 1251 m. ir karūnuotas 1253 m. Lietuvos sienos 14-15 amžiuje siekė nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Tuo būdu Lietuva buvo viena iš didžiausių ir stipriausių valstybių Europoje su plačiais kultūriniais, politiniais ir prekybiniais ryšiais. Lietuvių kalba yra viena seniausių vartojamų kalbų pasaulyje, sukėlus susidomėjimą kalbininkų tarpe.

Lietuva, priešindamasi vokiečių veržimuisi į rytus ir slavų į vakarus, šimtmečiais mažėjo. Tačiau kultūriškai pasiliko stipri. Jau nuo 1579 m. Lietuva turėjo universitetą įsteigtą Jėzuitų Ordino Vilniuje. Tai seniausias universitetas po Krokuvos universiteto rytų Europoje. Tuo tarpu pirmas universitetas Rusijoje buvo įsteigtas 200 metų vėliau, t.y. 1775 m.

Šiais metais visi pasaulio lietuviai mini Vilniaus universiteto 400 metų įkūrimo sukaktį. Loyolos Universiteto jėzuitai Čikagoje džiaugiasi šiuo leidiniu galėdami prisidėti prie Vilniaus universiteto, mūsų broliškos mokslo institucijos, įkūrimo sukakties minėjimo.

Po 123 metų caro okupacijos, Lietuva atgavo savo nepriklausomybę ir, tapusi viena iš laisvų Europos šalių, sugebėjo kultūriškai ir ekonomiškai progresuoti. Sovietų Sąjunga 1940 m. okupavo Lietuvą, sulaužydama 1920 metų taikos su-

tartį ir 1926 metų nepuolimo paktą. Jau ketvirtą dešimtmetį Lietuva kenčia sovietų okupaciją, masinius išvežimus, Bažnyčios persekiojimą. Dėl meilės savo kraštui, ištikimybės religijai, lietuviai yra tremiami, dedami į kalėjimus, uždaromi koncentracijos stovyklose ir psichiatrinės ligoninės. Šitame katalikiškame krašte yra užgniauštos religinės bendruomenės, katalikiška spauda uždrausta.

Rizikuodami savo laisve ir gyvybe, pasišventę lietuviai leidžia pogrindyje "Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kroniką". Šis dokumentas atskleidžia žiaurias kančias pavergtos tautos. Džiaugiamės, turėdami čia Amerikoje Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti Sąjungą. Sąjunga dabar mums teikia pirmų devynių kronikų vertimą. Loyolos Universiteto leidykla rekomenduoja šią išpūdingą dokumentą angliškai kalbantiems.

Donald J. Hayes, SJ
Vice President

Loyola University of Chicago

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms Leisti Sąjunga, priklausanči Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijai, išleido LKB Kronikos I tomą ispanų kalba ir LKB Kronikos I tomą anglų kalba Chicagos Loyolos universiteto vardu. LKB Kronikos V tomas lietuvių kalba jau baigiamas redaguoti.

Kviečiame visus lietuvius savo aukomis paremti LKB Kronikos knygų leidimą.

Paaukojusieji nors \$ 5 laikomi LKB Kronikoms Leisti Sąjungos metiniais nariais, \$ 100 - amžiniais nariais ir \$ 1000 - mecenatais. Už visus aukotojus kasdien yra laikomos šv. Mišios.

Aukus siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu ir adresu: LKB Kronikoms Leisti Sąjunga, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. USA.

LKB Kronikoms Leisti
Sąjungos Valdyba

ROMAS KALANTA

Juozas Mikštas

ROMUI KALANTAI

TU LAISVĖS LIETUVAI
reikalavai,
Liepsnodamas ugnim gyva.
TU LAISVĖS LIEPSNĄ
bučiavai
Į dangų iškelta galva.

Žinojai, kad pasaulis ugnį tą
Matys nustebusiom akim;
Ugnis karšta, ugnis šventa
Ir vėstančioj širdy atgims.

Ji speigą tirpdyti bandys,
Kur tik lietuvis gyvas bus.
Viltim liepsnos vis jo širdis,
Vis kurstanti grasių žaibus;

Žaibus liepsnojančios kovos
Už brangią laisvę Lietuvos.

1979 gegužis išeivijoje

— Saulius Kubilius yra priimtas kaip Italijos Šv. Kazimiero kolegijos studentų atstovas į IV PLJ Kongresą. Jis yra atvykęs iš Adelaidės ir šiuo metu studijuoja filosofiją Romoje. Saulius Kubilius atstovaus Vatikano Radijui IV PLJ Kongrese.

Kovo 30 - balandžio 8 dienomis Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, buvo suruošta Vilniaus universiteto 400 metų sukaktuvinė paroda. Čia matome eksponatus apžiūrinčius (iš k.) - dr. A. Razmą, prof. dr. J. Meškauską ir parodos ruošėją red Br. Kviklį.

Nuotr. Jono Kuprio

Lietuvos TSR konstitucija IX skyriuje 167 str. skelbia: "Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos valstybinį herbą sudaro pjautuvas ir kūjis"...

Kiekvienam lietuviui yra skaudu, kad senasis Lietuvos herbas — VYTIS pakeistas "pjautuvu ir kūju". Šiuo pakeitimu lietuvių tautai ir Lietuvos istorijai padaryta didžiulė skriauda.

Tūkstantmetis Lietuvos herbas yra VYTIS. Tai žygio karys, iškeltu kardu pasiruošęs kovai prieš tautos ir žmonijos skriaudėjus. Tai ženklas, suaugęs su lietuvių kūnu ir krauju. Ką bendra vytiš turi su buržuazija ar su lengvo gyvenimo ieškotojais? Taip sakyti gali tik svetimieji, nežinantys Lietuvos istorijos, arba sąmoningai norintys išnaikinti visa, kas dar liko lietuviška.

Lietuviai negali sutikti su šiuo pakeitimu, atspindinčiu kažkieno valią, visai svetimą lietuvių galvosenai, susiformavusiai tūkstantmetės istorijos eigoje. Lietuviui "pjautuvas ir kūjis" - ne valstybinis herbas, bet simbolis, primenantis svetimųjų prievartą.

Kodėl Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos herbe paliktas liūtas, Bulgarijos - liūtas, Albanijos - erelis, Lenkijos - erelis. Nei liūtas, nei erelis nesimbolizuoja darbo liaudies. Tai karalių, monarchų, neretai despotų ženklas. Jie palikti herbuose socialistinių ir liaudies respublikų. O palikti todėl, kad jie yra su tautos sąmone suaugę istoriniai ženklai. O mūsų istorinis ženklas mums išplėstas. Net baudžiami ar įtarinėjami tie, pas ką Vytis randama. Kodėl?

Kaimyninė Lenkija, būdama socialistine - komunistine valstybe, gerbia savo praeitį, savo istoriją. Socialistinės Lenkijos himnas yra

Kur mūsų vytiš

Rašo K. Aliūnas

pogrindžio "Aušros" Nr. 12 (52).

tas pats, kokį giedojo ir Pilsudskio laikais: "Marsz, marsz Dąbrowski". O Dąbrowskis - vokiečių kilmės didikas, Napoleono armijos generolas, kovotojas už Lenkijos laisvę. Ir štai lenkai himne atiduoda jam pagarbą.

Lenkai gerbia ir praeities ak-

tyvius karalius. Lenkai pernai pastatė karaliui Jogailai tokį paminklą, kokio visoje Europoje nėra. Ir Maskvoje neperseniausiai pastatytas kunigaikščiui Dolgorukiui paminklas. Lenkai Jogailos vardu vadina ir universitetą. O mūsų Vytauto Didžiojo universiteto pavadinimas užkliuvo... Lietuvių tautos draugams ir nedraugams?

Lietuvoje viskas, kas lietuviui sava, kas jam brangu ir šventa, naikinama taip sistemingai, nuosekliai ir atkakliai, kaip tai gali atlikti tik negailestingi lietuvių tautos priešai.

KORANAS KINIJOJ

Pirmą kartą po trisdešimties metų Kinijos vyriausybė savo lėšomis atspausdino Korano naują leidimą kinų kalba. Kinų vyriausybė taip pat davė leidimą atidaryti Yunnan provincijos sostinėje Kunming Korano studijų mokyklą. Iš bendro devynių šimtų tūkstančių Kunming miesto gyventojų skaičiaus, apie 50 tūkstančių yra musulmonai. Čia prieš dvejus metus buvo vėl atidarytos kultūrai keturios musulmonų mečetės. Kinijos liaudies respublikoje iš viso yra apie 20 milijonų musulmonų.

Detroite, JAV-bėse, buvo įspūdingai ir gražiai paminėta Amerikos lietuvių spaudos 100 ir "Draugo" laikraščio 70 metų sukaktys. Šia proga buvo suruošta senosios lietuvių išeivijos gausi spaudos paroda, kurią paruošė "Tėviškės Aidų" bendradarbis red. Bronius Kviklys. Kartu buvo įteikta ir "Draugo" romano premija. Čia matome dalį parodos eksponatų. Stovi /iš k./: iškilinėms vadovavęs dr. Vyt. Majauskas, renginio vadovė Liudą Rugienienė, "Draugo" atstovas kun. V. Rimšelis ir premijos laureatas rašytojas Juozas Kralikauskas.

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr 36, išleista Lietuvoje 1979 m. sausio 6 d.

TIKINČIŲJŲ TEISIŲ GYNIMO KATALIKŲ KOMITETO LIETUVOJE PAREIŠKIMAS

1978 m. lapkričio 22 d. trys kunigai — Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius ir Juozas Zdebskis Maskvoje suruoštoje spaudos konferencijoje užsienio žurnalistams pranešė, kad lapkričio 13 d. Lietuvoje įkurtas Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komitetas. Žurnalistai buvo supažindinti su TTG Katalikų komiteto nariais, programa ir paruoštais keturiais dokumentais.

Žemiau pateikiame šio komiteto kreipimąsi, kuris buvo pasiųstas Lietuvos vyskupams, tarybinei vyriausybei ir išdalintas užsienio žurnalistams:

Tikinčiųjų Teisių Gynimo Katalikų KOMITETAS

Nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos Lietuvos vyskupai, kunigai ir tikintieji dažnai susiduria su religine diskriminacija. Panaši yra ir kitų Tarybų Sąjungos tikinčiųjų padėtis. Tikintieji neturi tų teisių, kuriomis valstybėje naudojasi ateistai. Tarybinė Konstitucija deklaruoja tik kulto laisvę, bet ir ši ribota laisvė praktikoje dažnai yra varžoma. Daugelis įstatymų, tvarkančių tikinčiųjų reikalus, neatitinka Lietuvos sąlygų ir prieštarauja ne tik tarybinei Konstitucijai, bet ir tarptautiniams TSRS susitarimams.

Todėl mes, katalikai, ryžomės įkurti TIKINČIŲJŲ TEISIŲ GYNIMO KATALIKŲ KOMITETĄ, kuris sieks katalikams lygių

teisių su ateistais. Savo veikla tikimės padėti tikintiesiems, o įgyvendinus teisinę ir praktinę tikinčiųjų ir ateistų lygybę, daug laimės ir Tarybų Sąjungos autoritetas krikščioniškuose Vakaruose.

Siekdami šio tikslo, mes esame pasiryžę: atkreipti tarybinės Vyriausybės dėmesį į Bažnyčios ir paskirų tikinčiųjų diskriminavimo faktus;

informuoti Bažnyčios Vadovybę, o reikalui esant, ir visuomenę apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje ir kitose tarybinėse respublikose;

siekti, kad tarybiniai įstatymai ir jų praktinis taikymas, liečiantis Bažnyčios ir tikinčiųjų reikalus, neprieštarautų tarptautiniams TSRS susitarimams;

aiškinti kunigams ir tikintiesiems jų teises ir padėti jas apginti;

TTG Katalikų Komitetas veiks viešai ir nesieks jokių politinių tikslų.

Nors TTG Katalikų Komitetas pirmiausia rūpinsis katalikų teisių gynimu, bet jis stengsis padėti ir kitiems tikintiesiems, kurie į jį kreipsis.

TTG Katalikų Komitetas solidarizuosiasi su Tarybų Sąjungos ir viso pasaulio žmogaus teisių gynėjais ir yra pasiryžęs su visais bendradarbiauti žmogaus teisių gynimo srityje. Ypatingai artimai norima bendradar-

biauti su TSRS Tikinčiųjų teisių gynimo krikščioniškuoju komitetu. Šį bendradarbiavimą mes laikysime savo kukliu indėliu ne tik žmogaus ir tikinčiųjų teisių gynime, bet ir ekumeniniame judėjime.

Jeigu bet kuris TTG Katalikų Komiteto narys negalėtų eiti savo pareigų, tuojau jo vietą užima vienas iš anksto pramatytų kandidatų.

TTG Katalikų Komitetas prašo suinteresuotus asmenis kreiptis rūpimais klausimais į bet kurį šio Komiteto narį.

TTG Katalikų Komiteto adresai:

Kun. Jonas Kauneckas, 235610 Telšiai, Pionierių g. 51; Kun. Alfonsas Svarinskas, 234422 Raseinių raj., Viduklė, Šaltinio g. 1; Kun. Sigitas Tamkevičius, 234290 Vilkiškio raj., Kybartai, Darvino g. 12; Kun. Vincas Vėlavicius, 235915 Skaudvilė, Tauragės g. 17; Kun. Juozas Zdebskis, 234560 Lazdijų raj., Šlavantai.

1978 m. lapkričio 13 d.

TTG Katalikų Komitetas neišsirinko nei pirmininko, nei sekretoriaus ir visi penki nariai vienodai ruošia dokumentus ir vienodai prisiima atsakomybę už Katalikų Komiteto veiklą.

— o —

Pirmajame dokumente TTG Katalikų Komiteto nariai kreipiasi į Šventąjį Tėvą:

ŠVENTASIS TĖVE

Ilgą laiką, net ir tada, kai mūsų tikin-

MELBOURNAS

AKADEMIKŲ SUEIGA

Skaudų akademikų korporacijos sueiga po ilgesnės pertraukos vyko Lietuvių Namuose gegužės 6 d., pirmininkaujant v.s. filisteiui Vytui Vaitkui, sekret. fil. A. Žilinskui, kuris apžvelgė ankstyvesnę akademikų korporacijos veiklą ir jos atgaivinimą. Numatyta su-ruošti akademinės skautijos jubi-lijaus minėjimą ir kt. Sekanti sueiga vyks liepos 1 d. sekmadienį 3 val. pas Dvasios vadovą Para-pijos Namuose, kurion kviečiami ir visi studijuoją skautai ir skautės bei visi filisteriai.

Petras SKUKAITIS - rokiškietis ir Antanas JUŠKEVIČIUS — kaunietis iš Viliampolės, žuvę Gu-lago salyne 1950 m. rugsėjo mė-nesį kankinių mirtimi.

Tai atsitiko Jakutijos ATSR Magadano srityje, Elgeno katorgos stovykloje.

Su Petru Skukačiu susipaži-nau 1949 m. rugpiūčio mėn. Vil-niaus stotyje, kalinių traukinio va-gone. Petras buvo giliai religingas, praktikuojantis katalikas ir taurus lietuvis. Jis buvo nuteistas 24 me-tams katorgos pagal 58 str. 11 punk-tą TSRS tėvynės išdavimu.

Su Antanu Juškevičium susi-pažinau Elgeno lageryje. Nepilna-metis, labai gražių broožų tamsia-plaukis jaunuolis, ryžtingas ir ne-palaužiamos valios. Antanas irgi buvo nuteistas pagal tą patį straips-nį, kaip ir Petras - 25 metams.

1950 m. pavasarį (Kalimoje pa-vasaris prasideda birželio pabaigo-je, o rugpiūčio 15 jau ruduo) mudu su Petru buvome OP - nusilpusių

Du kankiniai

Rašo P. Savonis

pogrindžio "Aušros" Nr. 12 (52).

grupėje, nepajėgiančių dirbti sun-kių šachtos darbų. Kaip šiandien prisimenu, mes dalinomės duonos kąsniu, o Petras man sakė, kad se-kančios žiemos jis čia nesulauks. Aš paklausiau, ką jis ketina daryti. Atsakė: "Bėgsiu, tik tu neišduok paslapties". Paslaptį išduodu šian-dien viešai - tegul sužino žmonės, kaip buvo naikinami lietuviai.

Petras su Antanu 1950 m. rug-sėjo 8 d. pabėgo iš šachtos Nr. 4, prisidengdami tamsa. Mus likusius visą naktį tasė po lauką, skaičiuoda mi, kiek trūksta numeruotų bū-tybių. Bėgliai nubėgo nuo lagerio vos 3 km ir buvo kareivių parvežti į garažą prie lagerio. Čia paguldė egzekucijai lagerio viršininkas ka-

pitonas Dubovas, budintis karinin-kas vyr. leitenantas gruzinas Rada-naja ir igulos kariai. Pats Dubovas sulaužė abiemis bėgliams rankų ir kojų kaulus. Iškankinę visą naktį, sušaudė pats Dubovas. Šį įvykį pa-pasakojo lietuvis, dirbęs lavoni-nėje. Nužudytuosius jis aprenė aktyvuotais marškiniais, prieš išve-žant laidoti į neveikiančios šachtos daubą. Vežant pro vartus, sargybi-nis patikrino, ar jie tikrai mirę — smogė plaktuku į galvas. Kankiniai nerodė jokių gyvybės ženklų.

Čia trumpai papasakojau vieną iš daugelio tūkstančių nusikaltimų. Mane paskatino tarybinė spauda, dažnai reikalaujanti nubauti "žmogžudžius" Brazinskus ir kitus lietuvius. Gal galėtų tarybinė spau-da pasakyti, kaip pavadinti Dubo-vą, Radanają ir daugelį kitų, kurie vaikšto laisvi ne Amerikoje, o TSRS?

SOVIETŲ KALĖJIMUOSE ESAN-ČIŲ KALINIŲ ĮSISŪNIJIMAS

"Europos Lietuvis" praneša: Kevin Greenan "Universe" laik-raštyje iškėlė mintį, kad reikia gel-bėti Sovietų kalėjimuose esančius kalinius įsūnijant juos. Ta mintis pagavo žmonių širdis, ir sumanyto-jas Kevin Greenan gavo daug laiškų iš žmonių, kurie nori įsisūnyti kalinius. Tai jaučiama ir Londono Lietuvių Parapijos klebonijoje: gau-nama anglų laiškų, kuriuos prašo-ma išversti lietuviškai, kad jie ga-lėtų persiųsti lietuviams kaliniams su žinia, kad ši ar ta anglų šeima įsisūnija jį ir prižada globoti.

Tai labai gražus ir jaudinan-tis darbas. Lietuviai turėtų pasek-ti tą mintį ir padėti savo tautie-čiams.

Stasys Kasparas

Iškilmingoje Klaipėdos dienos sueigoje Nerijos tunto sesės klausosi vair. Alvydės Eitutytės žodžio apie Klaipėdos krašto atvadavimą.

Nuotr. J. Tamulaičio

čiųjų vargai garsiai šaukėsi pagalbos, kai buvome persekiojami ir kovojome, mes buvome laikomi "tylos Bažnyčia". Labai nudžiugome išgirdę iš Jūsų Šventenybės lūpų, kad nuo dabar "tylos Bažnyčios" nėra, nes ji kalbės Popiežiaus lūpomis.

Bažnyčioje garsiausiai yra girdimas apaštalų įpėdinių - vyskupų balsas, tačiau kovo-jančio ateizmo sąlygose šis balsas kartais būna visiškai prislopintas. Suvokdami savo atsakomybę prieš Dievą ir Bažnyčią, taip pat žinodami, kad objektyvi informacija apie Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje nevisada pasiekdavo Apaštalų Sostą, mes, Lietuvos kunigai, ryžomės kalbėti ir ginti švenčiausias Bažnyčios ir tikinčiųjų teises, nes mūsų ty-la ir laukimas sudaro palankiausias sąly-gas griauti Bažnyčią iš vidaus ir išorės. Šiuo tikslu mes ir susibūrėme į TIKINČIŲJŲ TEL-SIŲ GYNIMO KATALIKŲ KOMITETĄ.

Išreikšdami savo sūnišką meilę ir besą-lyginę ištikimybę Apaštalų Sostui, mes pra-šome Jus, Šventasis Tėve, palaiminti mūsų pasiryžimą ir darbą.

1978 m. lapkričio 13 d.

TTG Katalikų Komiteto nariai:

/Parašai/

— o —

Antrame dokumente prašoma leisti trem-tiniams vyskupams - Vincentui Sladkevičiui ir Julijonui Steponavičiui eiti ganytojų pa-reigas.

Trečiame dokumente, adresuotame TSRS Vidaus reikalų ministrui, prašoma išleisti

kun. Praną Masilionį aplankyti savo brolius, gyvenančius JAV. Tarybinė valdžia jau daug kartų atsisakė kun. P. Masilionį išleisti į JAV, tuo grubiai pažeisdami Helsinkio Bai-giamąjį Aktą.

Ketvirtame dokumente, adresuotame Re-ligijų reikalų tarybos įgaliotiniui P. Anilio-niui, TTG Katalikų Komiteto nariai pasakoja apie kunigų - Jono Zubraus, Alfonso Svė-rinsko ir Sigito Tamkevičiaus nubaudimus už Vėlinių procesiją ir šitai laiko grubia kunigų bei tikinčiųjų diskriminacija. Dokumen-te rašoma: Mes esame įsitikinę, kad reikia panaikinti ne tik aukščiausių paminėtas bau-das, bet ir atšaukti antikonstitucinius ir prieš-taraujančius tarptautiniams TSRS susitari-mams "Religinių susivienijimų nuostatus" /LTSR ATP, 1976. VII. 28/, kuriais kunigai ir tikintieji yra diskriminuojami. Kol šie nuostatai galios, tol Lietuvos katalikai save laikys antraeiliais Tarybų Sąjungos pilie-čiais".

— o —

Spaudos konferencijoje užsienio žurna-listai taip pat buvo supažindinti su raštu, adresuotu Popiežiui Jonui Pauliui II, Pravos-lavų Bažnyčių Vadovams, Anglikonų Baž-nyčios Primui, Pasaulinei Bažnyčių Tarybai, Visuomeniniams Krikščioniškiems Komite-tams ir Prezidentui D. Karteriui. Šį raštą pasirašė TSRS Tikinčiųjų teisių gynimo krikščioniškojo komiteto ir TTG Katalikų komiteto nariai. Rašte prašoma dėti pastan-gas, kad SNO priimtų "Konvenciją dėl ko-vos prieš religinę diskriminaciją" ar jai to-lygų dokumentą.

LIETUVOS IR TARYBŲ SĄJUNGOS KA-TALIKŲ GYVENIMAS, IŠRINKUS ŠVEN-TUOJU TĖVŲ JONĄ PAULIŲ II

Jono Pauliaus II išrinkimas Vyriausiu Bažnyčios Ganytoju yra nepaprastas istori-nis įvykis, turįs didelės reikšmės ne tik ben-drai Katalikų Bažnyčios gyvenime, bet ypač svarbus Rytų Europos katalikams.

Pirmą kartą Bažnyčios istorijoje Apaš-talų Soste matome Rytų Europos atstovą. Šv. Tėvas Jonas Paulius II yra asmuo, ku-riam pačiam teko išgyventi II pasaulinio ka-ro žiaurumus, matyti baisias daugybės ne-kaltų žmonių kančias ir mirtį. Jam pačiam teko paragauti darbininko vargo, mokytis po-grindinėje kunigų seminarijoje. Jis turėjo progos pažinti ne tik Vakarų pasaulį, bet gerai susipažinti su klastinga ir nuosek-lia Maskvos išdirbta marksistinio ateizmo ko-vos su Bažnyčia metodika. Gavęs kunigys-tės šventimus, jis turėjo progos pasidaruoti įvairiuose pastoracinio darbo baruose. Tapęs vyskupu, o vėliau kardinolu, jis pasidarė artimiausiu Jo Eminencijos Lenkijos Primo kardinolo Višinskio bendradarbiu. Lenkijos Episkopatas, savo Primo vadovaujamas, su-gebėjo taip išmintingai ir drąsiai vadovauti savo dvasininkams ir tikintiesiems, kad už jo pečių stėjo visa Lenkija, pradedant nuo angliakasių ir baigiant inteligentais. Jie mo-kėjo įtikinti savyją tautą, kad kova už ka-talikų tikėjimą ir dorą yra tautos gyvybės ir mirties klausimas. Jie savo tvirta ir prin-cipinga laikysena išmokė net socialistinės valstybės pareigūnus gerbti Bažnyčios ir ti-kinčiųjų teises.

(Bus daugiau)

Vaclovas Kleiza Melbourne

PLB valdybos vicepirmininkas ir Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius Vaclovas Kleiza iš Čikagos, aplankęs Sydnėjaus ir Adelaidės lietuvių, gegužės 5 d. atskrido į Melbourne. Aerodrome jį pasitiko Bendruomenės pirm. A. Pocius su žmona p. Rūta, parapijos klebonas kun. P. Vaseris, Ateitininkų pirm. S. Balčiūnas ir Tėviškės Aidų redaktorius kun. P. Daukys. Mieląją svečią globoti parsivežė p. Pocius.

Netrukus po pietų svečias turėjo Lietuvių Namuose posėdį su Jaunimo sąjungos valdyba, o vakare dalyvavo Parapijos choro suruoštamame baliuje Lietuvių Namuose.

Pranešimas Bendruomenei

Gegužės 6 d., pradėjus Lietuvos persekiojamos Bažnyčios mėnesį, svečias Vaclovas Kleiza atliko šv. Mišių skaitymus per lietuviškas pamaldas, o po pietų Lietuvių Namuose pateikė pranešimą iš naujosios PLB valdybos veiklos. Salė buvo pilna lietuvių. Bendruomenės pirm. A. Pociui pristatius publikai svečią, jis apie 40 minučių trukusia kalba nušvietė PLB valdybos darbus.

Kultūrinėje srityje valdyba organizuos lietuvių menininkų, kultūrininkų ir mokslininkų pasikeitimą tarp įvairių kraštų lietuvių bendruomenių, atliks įvairius kitus kultūrinius darbus. Šiaurės Amerikoje 1983 m. suorganizuos antrąsias Pasaulio Lietuvių Dienas, jų metų vyks PLB seimas, kultūriniai parengimai, parodos, sporto renginiai. Dar šiemet Australijoje numatyta koncertai solistės Ginos Čapkauskienės ir Los Angeles lietuvių teatro. Šiuo metu PLB pirm. V. Kamantas vyksta į Urugvajų Lietuvių Bendruomenės ruošiamom Lietuvių Dienom, kur dalyvaus ir pats Urugvajaus respublikos prezidentas. Numatoma Amerikoje steigti Lituanistinių studijų katedra, kuri kainuos apie pusę milijono dolerių.

Lituanistinėje srityje ir toliau leidžiami mokykloms vadovėliai, skaitinių knygos, planuojama pakviesti kelis talkininkus lituanistinio švietimo darbams atlikti Pietų Amerikoje ir Europoje. Taip pat ir kitais būdais talkina švietimo darbuotojams kituose kraštuose. Jaunimo kongresui į aukų vąjų siekia įtraukti jaunimą per Amerikos

LB apylinkes. Teikia paramą lituanistinėms mokykloms.

Politinėje srityje svarbiausias reikalas yra Lietuvos laisvinimas. Jau tarėsi su Diplomatinijos Sefu St. Lozoraičiu Romoje, bei su visais Lietuvos diplomatinijos atstovais. Draugiški ryšiai užmegsti su naująja VLIKo valdyba. Kasmet leidžiamos gerai dokumentuotos knygos anglų kalba apie žmogaus teisių prievartavimus sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Svečias įteikė karaliaus Mindaugo medalius už žymią lietuvišką veiklą Bendruomenės pirm. A. Pociui ir ALK Federacijos pirm. V. Laukaičiui. Paskui buvo klausimų iš publikos, į kuriuos svečias mielai atsakinėjo.

Po pranešimo vyko organizacijų pirmininkų priėmimas Bendruomenės kambaryje, o vakare p. Pocius suruošė vakarienę, kur su svečiu dalyvavo Bendruomenės valdyba. Čia dar buvo ir kartu atvykęs iš Čikagos JAV Lietuvių Fondo investavimo pirm. Povilas Kilius. Sekančią dieną V. Kleiza kalbėjo per 3 EA radiją.

Pranešimas Ateitininkams

Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius Vaclovas Kleiza Parapijos Namuose gegužės 7 d. vakare, susirinkus apie 40 ateitininkų, padarė pranešimą. Sugiedojus Marijos giesmę, valdybos pirm. S. Balčiūnas nušvietė ateitininkų veiklą, kuri anksčiau buvo gana gyva, o nuo pėnai metų, apsilankius iš Los Angeles ateitininkų veikėjui Juozui Kojeliui, čia ateitininkai vėl atgijo.

Svečias V. Kleiza papasakojo apie ateitininkų darbus Amerikoje. Federacijos siekis užmegsti artimesnius ryšius su atskiromis vietovėmis. Dabartinė valdyba perėmė pareigas 1974 m. Jautė, kad susiorganizavimas būtinas. Federacijos vadas dr. Kisielius aplankė visas JAV, Kanados kuopas, buvo nuvykęs ir į Pietų Ameriką. JAV ateitininkija yra gana gyva. Dainavos įsteigtoje stovykloje stovyklauja apie 500 ateitininkų, o 1977 m. Clevelande IX Ateitininkų kongrese dalyvavo apie 1.000 ateitininkų. Ateitininkai veikia visuose laisvojo pasaulio kraštuose, vienu gyviau, kitur silpniau. A. Kleiza kviečia padėti pavergtai Lietuvai. Ką atlieka, pagalbą teikiant Lietuvai, tie valdybos darbai nėra skelbtini. Ateitininkija gimė išeivijoje,

subrendo Lietuvoje ir vėl veiklą pritaiko išeivijoje. Lietuvių visuomenės gyvenime ateitininkai vaidina pačią svarbiausią vaidmenį, ypač Amerikoje jaunimo tarpe. Jei ten džiaugiamės lietuviškuoju jaunimu, tai ateitininkijos didelis įnašas į lietuviško darbo aruodą. Laisvajame pasaulyje dabar yra pus-trčio tūkstančio ateitininkų. Ateities žurnalas yra geriausias lietuviškojo jaunimo žurnalas ir jį turėtų visi prenumeruoti, sumaniai redaguojamas kun. Trimako, kuris sekančiais metais atvyks į Australiją prarasti Gavėnios rekolekcijų. Patirtis rodo, kad tik iš ateitininkų ateina visuomenės vadovai.

Diskusijose ir klausimuose vėl ryškėjo darbai. Remti Lietuvoje disidentus, parašant laiškus, nuteistųjų šeimas paremti materialiai. Amerikoje dabartinė jaunoji lietuvių karta visai ne politinio pasiskirstymo pagal buvusias partijas Lietuvoje, o visų tikslas - laisva Lietuva. Dėl gastrolierių iš Lietuvos - asmeninis ryšys skatinamas, bet nepriimtinas oficialus bendravimas. Ateitininkai niekada nebuvo masinė organizacija, bet norim, kad su Sendraugiais ateitininkija neišmirtų, reikia jaunimo. Skautija atlieka didelį darbą. Bendruomenei visos organizacijos lygios ir jas lygiai globoja.

Sugiedojus Ateitininkų himną, prie vaišių dar buvo pasidalinta mintimis. Visi džiaugėmės tokia šviesa V. Kleizos asmenybe, jo entuziazmu lietuviškajam darbui. Melbourne Ateitininkų valdyba svečiui įteikė knygą "The World of Olegas Truchanas", kad ją parvežtų Ateitininkų Federacijos vadui dr. Petriui Kisieliui.

PD

SYDNĖJUS

SVEČIAS IŠ AMERIKOS

Atsitiktinai sutapo su V. Kleizos vizitu čikagiečio Povilo Kiliaus apsilankymas Sydnėje. Povilas atvyko tarnybos reikalais į Brunswick International firmą, kaip jos investavimo Kredito manageris.

Lietuvių bendruomenėje - aktyvus ateitininkas ir Amerikos Lietuvių Fondo investavimo pirmininkas. Malonus, draugiškas, kaip ir svečias V. Kleiza. Su jais teko praleisti kiek laiko V. Kleizos išleistuvėse pas Sydnėjaus bendruomenės pirmininką V. Gulbiną. Kor.

Tinklinis Melbourne

Gražiai auga ir bujoja Melb. Lietuvių Sporto Klubo Varpo Tinklinio sekcija. Jau vienuolika savaitių entuziastingai treniruojasi jaunieji Melbourne tinklininkai ir savaitė po savaitės vis ryškiau matyti pažangumas ir nusistovėjimas šio gražaus žaidimo techniškuose reikalavimuose.

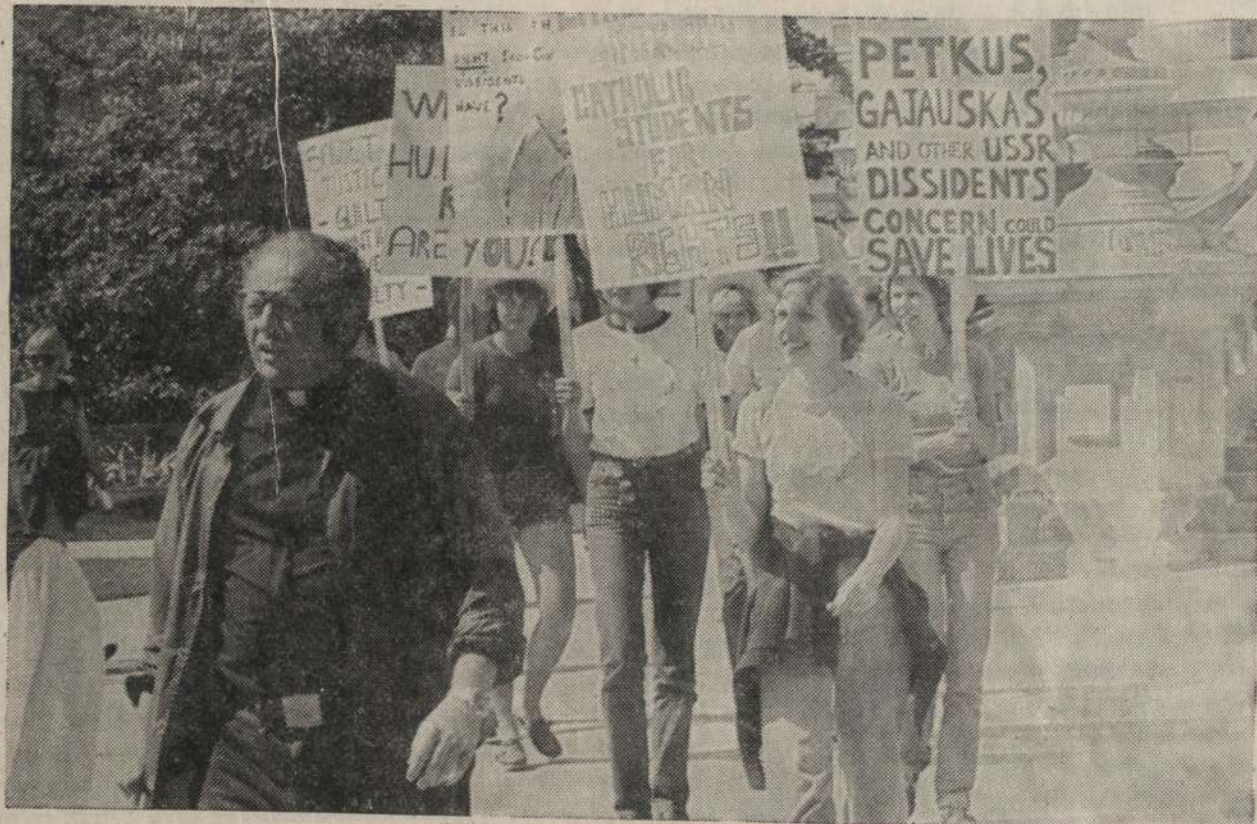
Per šį laikotarpį spėta sudaryti dvi vyrų tinklinio komandas, iš kurių - I-ji: Vyginas Žilinskas (kapitonas), Sarūnas Ziedas, Andrius Baltrūnas, Jonas Mašanauskas, Anrius Žilinskas, Eugenijus Baltutis, Viktoras Žvinakis ir Julius Žilinskas. II-ji: Antanas Lynikas (kapitonas), Gabrys Zemkalnis, Jurgis Meiliūnas, Jonas Sakalauskas, Linas Prašmutas, Vidas Sadauskas ir Eugenijus Stasiliūnas.

Abidvi komandos dalyvauja Viktorijos Tinklinio sąjungos ruošiamose varžybose ir I-ji komanda iš 11 rungtynių sugebėjo laimėti net 8 rungtynes, o II-ji komanda pereitą ketvirtadienį pirmose rungtynėse sugebėjo nugalėti australų Moth komandą rezultatu - 12-15; 15-8; 15-8. Mūsų tinklininkų laimėjimai buvo atsiekti gražiu, taisyklinu ir prasmingu žaidimu, nes australų komandos žaidžia šiose varžybose jau keletą metų, o mūsų vyrai dar naujokai - pirmamečiai.

Dėka Varpo klubo valdybos finansinės paramos, Tinklinio sekcija savo treniruotėms samdo Greythorn High School didžiąją gimnastikos salę, kurioje patogiai yra įrengtos dvi tinklinio aikštės ir čia randami visi patogumai (nusiengiamieji, dušai ir t.t.). Klubo Valdyba treniruotėms nupirko šešis tinklinio sviedinius. Tai labai daug padeda mokytis žaidimo techninių plonybių. Iki šiol visose treniruotėse buvo lengva ir malonu dirbti, nes visi žaidėjai didžiausiu entuziazmu bandė pasisavinti teikiamus pamokymus. Pereitą trečiadienį pirmą kartą į treniruotes apsilankė grupė mergaičių, kurios su šypsniu veide lengvai pernešė išnarintų nykščių skausmą, nes nelengva yra pasisavinti pirmuosius elementarius žaidimo elementus. Štai tos mūsų pirmosios kregždės: Gaila ir Dalia Muceniekaitės, Renata ir Jūratė Bertašutės, Onutė Zabukaitė, Dalia Saženytė ir Judita Mieldažytė. Tikimės sulaukti daugiau mergaičių, kad galėtume sudaryti moterų tinklinio komandą. Treniruotės vyksta trečiadieniais nuo 7 iki 9 val. vak. Treneris - Leonas Baltrūnas. ELBE

IŠ ESTIJOS POGRINDŽIO

Praėjusių metų gale Vakarus pasiekė Estijos pagrindyje parengta dokumentinė studija apie sovietų įvykdytus Estijos, Lietuvos ir Latvijos gyventojų trėmusus 1940 - 1954 metų laikotarpyje. New Yorke Estijos Informacijų Centras dabar atspausdino šios studijos santrauką anglų kalba ir ją išsiuntinėjo Amerikos ir kitų laisvojo pasaulio kraštų valdžios įstaigoms, organizacijoms ir spaudai. Pagal dokumentinės studijos skelbiamus duomenis, 1940 - 1954 metų laikotarpyje sovietai ištrėmė į Rusijos gilumą iš viso 626 tūkstančius pabaltiečių, jų tarpe apie 280 tūkstančių lietuvių. Daugiausiai sovietai ištrėmė tuoj po antrojo pasaulinio karo pabaišos.

Studentai ateitininkai, drauge su kun. K. Pugevičium, Liet. katalikų šalpos fondo pirmininku, demonstruoja Mičigano valstijos JAV-bėse sostinės gatvėse, reikalaudami, kad būtų paleisti iš kalėjimo sovietų nuteisti disidentai Balys Gajauskas ir Viktoras Petkus.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Gegužinės pamaldos šeštadieniais 6 val. vak. Parapijos Namų koplyčioje, Kensingtone. Kviečiami visi dalyvauti. Sekmadieniais Marijos Litanija bus giedama tuoj po Mišių, o Marijos giesmė - Mišių metu.

A.A. Vaclovo Kazlauskio laidotuvių metu šv. Mišias už velionį aukojo: Pr. S. Fišeriai, J. O. Ragauskai, J. V. Žitkevičiai, L. J. Mulokai, M. V. Žiogai, L. Lipinskas, V. E. Šarauskai, T. J. Kesminai, A. Grikselis, S. F. Gutauskai, V. Sivickienė, V. P. Adamavičiai, S. Bumbliai, V. R. Mulokai, A. E. Tomkevičiai, A. Adamkavičiai, B. A. Steponavičiai, Šukienė, F. Šukys. Bendromi Mišiomis aukojo: G. E. Klejai, G. J. Koepcik, E. E. Klejus, E. Z. Bal... (neišskaitoma), E. P. Markoniai, V. Vaičaitienė, V. S. Ivažkevičiai, O. Kazlauskienė. Į bendras Mišias jungiami tie, kurie au-

kojo mažesnėm sumom, negu \$ 5. Taip Mišioms sujungiamos kelių aukos iki \$ 5.

Stasys Lipčius Parapijos choro baliuje pametė auksinį kolioniką. Radusiam \$ 10 radybų. Kolioniką įteikti bare V. Žiogui.

Spalvotas filmas iš sovietų religijos persekiojimų "The Right to believe" rodomas ABC televizijos, kanalas 2, Melbourne, Sydnėje gegužės 17 d. ketvirtadienį 10.10 val. vak. Filmą paruošė "Religija komunistų kraštuose studijų centras" Keston College Anglijoje.

PLB valdybos vicepirm. Vaclovas Kleiza savo pranešimuose kvietė visus lietuvius prenumeruoti PLB leidžiamą žurnalą Pasaulio Lietuvių, kuriame atsispindi viso laisvojo pasaulio lietuvių veikla. Metinė prenumerata tik \$ 6, prenumeratas įgaliotas priimti Ignas Alekna.

A+A

VACLOVUI KAZLAUSKUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai Marijai, dukrai Elenai Špokevičienei, seseriai Elenai Stankevičienei, anūkams ir visiems artimiesiems.

P. S. Fišeriai

Mūsų mielam draugui

A.A. VACLOVUI KAZLAUSKUI

mirus, giliai užjaučiame žmoną Mariją, dukterį Eleną Špokevičienę, seserį Eleną Stankevičienę, anūkus — Danutę ir Rimą bei visą giminę ir kartu liūdime.

Erna ir Vladas Šarauskai

A.A. VACLOVUI KAZLAUSKUI

staiga mirus, jo dukrą, Dainos Sambūrio narę, Eliutę Špokevičienę ir visus artimuosius giliame skausme nuoširdžiai užjaučiame.

Melbourn Dainos Sambūrio dirigentė ir choristai

Mylimam vyrui, A.A. Vacui KAZLAUSKUI staiga mirus, žmonai Marijai, dukrai Elei, seseriai Elenai ir vyrui, anūkams ir visiems jo artimiesiems giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Kymantų šeima, Geelonge

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

SPORTO BALIUS

Rengia Sporto Klubas Varpas

gegužės 19 d. šeštadienį 7.30 v.v.

Karšta vakarienė, geras orkestras, baliaus karalaitė renkama slaptu balsavimu visų dalyvių.

Įėjimas \$ 8. Jauniems, pensininkams \$ 5.

Bilietai - R. Ragauskas 93 6574, V. Balnionienė 699 8949

Printed by "Tėviškos Aidai" 16 Henry St., Kensington Vic. 3031.

Published by Mr. V. Laukaitis as the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

MELBOURNAS

Plieninės saugumo durys (security doors) 20 pavyzdžių. Užsakyti po 7 val. vak., telef. 478 3009.

A.A. VACLOVAS KAZLAUSKAS

Vaclovas Kazlauskas, 70 m. amžiaus, mirė širdimi savo namuose balandžio 30 d., giliame liūdesyje palikęs žmoną Mariją, vienturtę dukrą Eleną Špokevičienę, seserį Eleną Stankevičienę. Rožančius buvo kalbamas Tobin laidotuvių koplyčioje, North Melbourne, gegužės 2 d., gausiai susirinkus lietuviams, iš Geelongo buvo atvykęs Bendruomenės pirm. M. Kymantas su žmona, Vl. Elv. Stuikevičiais, iš Morningtono Kesminai.

Laidotuvių metu gana daug žmonių bažnyčioje ir beveik visi Mišių metu priėmė Komuniją. Prie karsto kun. P. Vaseris paminėjo, kad Vaclovas buvo geras parapijietis ir džiaugėsi sulaukęs jau 70 metų. Norėjo jis šiai sukakčiai sukviesti artimuosius, bet sukvietė savo laidotuvėm.

Po Mišių karstas palydėtas į Springvale kapines. Atsisveikinimo žodį tarė Pranas Fišeris. Nemažai palydovų šermenims suvažiavo į namus, kur velionis gyveno, ir čia jis prisimintas malda.

Vaclovas Kazlauskas kilimu iš Jonavos. Iš jaunų dienų mėgo sportą ir žaidė futbolą. Vokietijoje taip pat žaidė ir treniravo jaunuolius. Buvo stiprios sveikatos. Išėjęs į pensiją prižiūrėjo ir tvarkė net dvi sodybas - savo dukters Eliutės, kurie prieš metus palaidojo savo vyrą Rimą Špokevičių. Vaclovas ramiai vakare žiūrėjo televiziją. Staiga pajuto silpnumą krūtinėje ir per keletą minučių užmerkė akis. Amžiną jam atilsį. pv

SYDNĖJUS

Prisimintas A.A. Petras ZAREMBA

Per Vėlykas buvo pašventintas prieš tris metus mirusio Petro Zarembo antkapis. Kun. P. Butkus atliko religines apeigas ir trumpu žodeliu prisiminė velionio Petro nuopelnus mūsų bendruomenei. Keletas artimųjų ir draugų bendradarbių sugiedojo Mariją, Mariją ir pareiškė užuojautą velionio Petro žmonai, nešančiai vienišą gyvenimą.

Ji dalyvauja lietuvių pamaldose ir visur kitur atstovauja lietuviams pas šventintuosius ir kitomis progomis. kor.

PADĖKA

Man staigiai ir sunkiai susirgus, nuoširdžiai dėkoju už suteiktą man greitą medicinos pagalbą: Dr. B. Vingiliui, dr. J. Austin, dr. V. Barkienei ir taip sėkmingai mane operavusiam dr. Robert Rae. Gerb. kapelionui kun. P. Butkui už malonų aplankymą, suteiktą šv. Sakramentą ir maldas.

Mane lankiusiems ligoninėje, moraliai stiprinusiems ir guodusiems: Dr. V. Kišonui, St. ir J. A. Jūragiams, L. ir Br. Žaliam, E. ir K. Badauskams, C. ir P. Protams, Z. ir V. Čilvinams, M. ir J. Koliausams, E. ir N. Zaborskams, E. Zaborskaitei, M. Zakarui, J. Sakalauskui, J. Bartkevičiui, P. ir J. Petniūnams, P. J. Kedžiui, Pr. Mikalauskui, M. Petroniui, Pr. Žitkauskui, D. Bogužienei, L. ir A. Kramiliams, vet. dr. A. ir J. Norris, sister M. Burgess, sister J. Phillips, Mr M. Orthaber, Mrs K. Johnson, "Dainos" choro valdybai už malonų prisiminimą ir dovaną.

Už užuojautas ir linkėjimus raštu ir žodžiu: M. ir J. Slavėnams, I. ir K. Daniškevičiams, A. ir Pr. Nagiams, E. ir E. Šlyteriams, A. ir Z. Pauliukoniams, Vl. Miniutui, A. Vinevičiui ir kt. Dar kartą mano nuoširdus aciū Jums visiems.

Nuoširdžiai Jūsų

Antanas Skirka

Cabramatta, 1979 m. gegužės 4 d.

Melbourne

Puikus Parapijos Choro balius

Parapijos choro valdybos pareigas šiuo metu eina M. Žiogienė, G. Mackevičienė ir J. Sikorskienė. Jos šį kartą ir ruošė šį metinį choro balių Lietuvių Namuose gegužės 5 d. Svečių atsilankė virš poros šimtų. Buvo net pora ir iš Amerikos. Tai Vaclovas Kleiza - PLB vicepirmininkas, kuris šiuo metu lankė čia bendruomenės skyrius ir taip pat Povilas Kilijus - Lietuvių Fondo investicijų komisijos pirmininkas. Buvo svečių iš Geelongo, Morningtono ir kitur.

Choro rėmėjai ir šį kartą nepamiršo aukos. Juozas Kvietelaitis dovanojo \$ 50, T. J. Kesminai \$ 20, V. E. Šarauskai \$ 20, V. V. Koženiauskai \$ 10, V. Ališauskas \$ 8. Baliaus loterijai aukojo: Lipčiai du laikrodžius, I. Jokubauskienė paveikslą, A. Reimerienė paveikslą, Petrauskienė du paveikslus, F. A. Ročiai koplytėlę, J. Pletas žiebtuvėlį, J. Mockienė vario paveikslą ir T. J. Kesminai saldinių dėžę. Visiems aukotojams choro valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Loterija praėjo tvarkingai ir sėkmingai. Bilietus traukė svečiai iš Amerikos. Šilta vakarienė buvo labai puiki ir visi sotūs smagiai linksminosi. Muzika buvo taip pat gana gera. pv

ALJS MELBOURNO SKYRIAUS VALDYBA RENGIA

JAUNIMO KONCERTĄ

Gegužės 20 d., sekmadienį, 3 v. p.p.

Melbourn Lietuvių Namuose

Programoje: Gintaro tautinių šokių grupė, Dainava, Virginija ir Arūnas Bruožiai, pianistai ir vaidinimas JURATĖ IR KASTYTIS.

Bilietai \$ 3. Pensininkams ir studentams \$ 2.

Pelnas skiriamas IV PLJK reikalams.

G E E L O N G E

Motinos Diena

Dr. Vinco Kudirkos savaitgalio mokykla suruošė išpūdingą Motinos Dienos minėjimą gegužės 6 d. Per lietuviškas pamaldas prie Lietuvos vėliavos garbės sargyboje stovėjo mokiniai, skaitymus atliko Linas Valaitis, aukas atnešė Mišių patarnautojai berniukai - Tomas Bindokas ir Doniukas Valaitis. Šv. Mišias už gyvas ir mirusias motinas aukoję kun. Pr. Dauknys, pasakodamas Motinos Dienai skirtą pamokslą. Virginija ir Arūnas Bruožiai padainavo pakilią giesmę Ave Marija, o Lietuvių choras, vad. Mečio Kymanto, vėl širdį kėlė giesmėmis: Marija, Marija, Graži Marija Tu esi, Garbė Tau, Viešpatie ir kartu su visa bažnyčia - Lietuvos Himną. Už savo motiną daugelis priėmė šv. Komuniją.

Minėjimo Aktas po pamaldų vyko Lietuvių Bendruomenės Namuose. Į kiemą įėjimai jau išlieti cementu, pati salė papuošta nauja scenos uždanga, žydinčiais jurginiais, prelegentų stalas drobėje įsustu Lietuvos himnu, ornamentais.

Aktą pradėjo mokytojas Algis Karpavičius jam įprastu poetiniu žodžiu. Motinas sveikino Bendruomenės pirm. Mečys Kymantas ir kun. Pr. Dauknys, kuris perdavė ir Melbourne besilankančio PLB vicepirm. V. Kleizos ir Melbourne Bendruomenės pirm. A. Pociaus sveikinimus. Visoms mamytėms buvo įteikta po raudoną rožę ir mokių paruoštos sveikinimų kortelės. Buvusi mokyklos vedėja mokytoja p. Ina Šimaitienė pateikė kondensuotą neilgą paskaitą. Poezijos dalyje gražiai deklamavo Rožė Šutaitė, Tomas Bindokas, Doniukas Valaitis, o Vidas Kymantas pianinu paskambino porą kūrinių. Virginija Bruožytė su broliu Arūnu Bruožiu, jam gitara akompanuojant, dviem išėjimais padainavo patriotinių dainų: Aš įteiksiu Tau gėlytę, Nutilo paukščiai, Oi Lietuva Motinėle, Mėlynaki Nemunėli, O naktie, Dar pabūk, Žiburėlis ir Ar ne tu ma-

no Lietuva, o kai nenustojo plojimai ir prašant daugiau dainų, tai jie padainavo Žiūrėk, kaip atbūdęs pavasaris. Scenoje pasirodė mūsų choras, vad. Mečio Kymanto. Visos choristės pasipuošusios žaliomis sukniomis, gintaro karoliais. Tai mišrus choras padainavo Motinėle pažvelk kiek žiedų, Kaip obelis mamyt palinkus, ir paties dirigento kompoziciją - Baltijos vėjelis. Sugiedojus Lietuvos himną, padėkos žodį tarė Mokyklos Tėvų komiteto pirm. V. Bindokas ir programos atlikėjas apdovanojo.

Prie Tėvų komiteto paruoštos kavutės ir vaišių buvo pakviesti visi dalyviai, kur jaunieji dainininkai Bruožiai vėl padainavo. Taip išpūdingai ir pakilia nuotaika prabėgo šis Motinos pagerbimas.

— o —

Serga Alfonsas Jomantas, nuo Velykų guli miesto ligoninėje, palata 4, jau sveiksta ir tikisi netrukus grįžti namo. Jį nuolat lanko ir prižiūri žmona Elena Jomantienė.

Persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai pagal ALK Federacijos aukų lapus renka aukas Federacijos Igaļiotinis Vl. Stuikevičius su Bažnyčios Maršalkom. Brigita Starinskienė tuojau pat paaukojo \$ 100 dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios. Tėviškės Aidų loterijos bilietus jie irgi platina. Didysis laimikis - Lietuvių Enciklopedijos 36 tomai ir kiti prizai.

Gegužinės pamaldos kiekvieną vakarą 8.30 val. pas B. Starinskienę. Susirenka giedoti apie 20 žmonių.

Sekančios lietuviškos pamaldos Trėmimų minėjimo proga birželio 17 d.

Juozo Manikausko sesutė atvyko iš Lietuvos apsilankyti ke- liam mėnesiam.

Vl. Stuikevičius

Sydnėjaus Lietuvių Klube

16—18 East Terrace, Bankstown NSW Tel. 708 1414.

PRAMOGŲ TVARKARAŠTIS

Valgykla veikia pirmad. - penktad. nuo 6 v. v. iki 9 val. val.

šeštad. 6 — 10 val. vak.

sekmad. 1 — 10 val. vak.

Klubo valandos: Pirmad. - trečiad. 4 val. p.p. iki 10.30 v. v.

Ketvirtad. 4 val. iki 11 v. v., penktad. 4 val. iki 12 v. v.

Šeštad. 2 val. iki 1 v. ryto, sekmad. 12.30 v. iki 10.30 v. v.

Šeštadienio ir sekmadienio vakarais groja Populiari šokių kapela.

Nariai, kurie perka gėrimus didesniais kiekiais spiritinius

gėrimus gauna 10% nuolaidos, o alaus 5%.

Antradieniais stalo tenisas.

Trečiadieniais šachmatai.

Ketvirtadieniais dvigubi "jackpotai".

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienu metu vyrai privalo dėvėti kaklaryšius.

Šokiai šeštadieniais nuo 8 val. vak. iki vidurnakčio.

Šokiai sekmadieniais nuo 7 val. vak.

Jei norėtumėte klube atšvęsti gimtadienį, vardines, sukaštaves, praneškite sekretoriui ar vedėjui, kurie tai progai mielai užsakys kapelą.

S Y D N Ė J U J E

Ateitininkų Federacijos Generalinis sekretorius V. Kleiza Australijoje

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalais atskrido iš Amerikos jos valdybos vykdomasis vicepirmininkas Vaclovas Kleiza balandžio 27 d. Sekančią dieną šeštadienį, Sydnėjaus Ateitininkų valdyba A. L. Kramilių namuose suruošė svečiui priėmimą. Dalyvaujant Dvasios vadui kun. P. Butkui, inž. J. Dirginčiui, inž. V. Juškai ir kitiems valdybos nariams, buvo padaryti pranešimai iš mūsų veiklos Sydnėje ir svečias informavo apie ateitininkų veiklą Šiaurės Amerikoje. Perdavė taip pat nuoširdžius linkėjimus Australijos Ateitininkams iš Federacijos vado dr. Petro Kisieliaus.

Sydnėjiškiams atvežė dovanų - daug informacinės medžiagos, ženkliukus, juosteles įžodžiui. Sydnėjaus ateitininkai yra maloniai nustebinti svečio V. Kleizos nuoširdumu ir jo malonia asmenybe, taip pat yra giliai dėkingi A-kų Federacijai už nuoširdžią paramą praeityje ir siūlomą ateitį. Didžiuojamės ir džiaugiamės, kad PLB valdyboje iš aštuonių narių - penki yra ateitininkai.

Buvo paliestas Ateitininkų stovyklos klausimas Australijoje, kuris su amerikiečių parama ir patarimais tikriausiai taps realybe. Balandžio 29 d. ateitininkai su vėliava ir svečiu V. Kleiza organizuoti dalyvavo Vilniaus universiteto 400 metų minėjimo pamaldose ir vėliau padarė bendrą nuotrauką.

kor.

— o —

Caritas - "Daina" metinis balius

Darbingo savaitgalio metu balandžio 28 d. įvyko Caritas metinis balius Lietuvių klubo auditorijoje. Neabejotina, kad pagrindinė šio Caritas balaus atrakcija buvo vakarykščiai atvykęs svečias iš Amerikos PLB vykdomasis vicepirmininkas Vaclovas Kleiza.

Dainos mišrus choras, vad. Br. Kiveriui, padainavo Audros siaučia - M. Klajūno, Vėjužėlis - A. Vanagaičio, Jūs bernėliai - S. So-deikos, Šienapiūtė - J. Gaidelio, Buvo gardus alutis - L. Povilaičio, Jaunystė - St. Gailevičiaus, Pavarario daina - J. Siniaus ir priedo Vilnių žydi liepos - Kavecko.

Buvome vėl laimingi matyti jaunąją Algį Laurinaitį, akompanuojant Dainos chorui. Algis, baigęs Sydnėjaus konservatoriją, mokytojauja Rooty Hill gimnazijoje muzikos mokytoju. Algis dar žaidžia krepšinį, vadovauja net trims gimnazijos orkestrams ir šiuo metu yra pastatęs savo gimnazijoje muzikinį veikalą "The Boy Friend". Dėkingi esame jaunajam Algiiui už talką Dainos chorui. Su jo palyda Dainos choras skambėjo gražiai ir didingai.

Siame baliuje taip pat buvo atšvęsta 30 metų Australijoje sukaštis, kur atsirado geras pusšimtis lietuvių. Šia proga buvo padaryta bendra nuotrauka ir Caritas pirmininkas kun. P. Butkus, taip pat švenčias 30 metų Australijoje sukaštį,

paskaitė savo kūrybos humoreską. Svečias V. Kleiza pasveikino baliaus dalyvius, pasidžiaugdamas gausia publika ir gražiomis dainomis, tuo pačiu išreiškė norą matyti "Dainos" chorą sekančioje Dainų šventėje Amerikoje.

Turtingą loteriją pravedė A. Kramilius ir laimingus bilietus ištraukė svečias V. Kleiza ir mūsų miela daktarė V. Barkienė - Fairfieldo ligoninės Sydnėje Superintendentė.

Grojančiam naujam klubo kapelai, buvo linksmai pasiūlyta ir padainuota. Svečias V. Kleiza turi gražų balsą ir čia tuoj atsirado bendroje dainoje su sydnėjiškiais. Kiekvienais metais Dainos choras susilaukia aukų. Didelę staigmeną ši vakarą padarė pensininkai p.p. Koliavai iš Blaktowno, įteikdami Dainos chorui žengiančiam į 25-tuosius metus čekį \$ 300. Neatsilikio ir Leonas Garbačiauskas - Garby Sydney Law School Valgyklos vedėjas su \$ 100. Tai stambi moralinė ir materialinė parama, kurią Dainos choristai priėmė dideliu dėkingumu. Loterija, kaip A. Kramilius pranešė, savo kūrybos paveikslais jau nuo akmens gadynių puošė Stasio Montvido paveikslas.

kor.

— o —

Lenino Ordinas Freda Brown

Gegužės 2 d. Sydnėjaus radijo stotis pranešė, kad tarp kitų Maskvai nusipelnusių Lenino ordiną gavo ir sydnėjiškė Freda Brown.

Ją čia gana dažnai matome televizijoje ir demonstracijose su raudonomis vėliavomis. Pasižymėjus taip pat propaguoja nevaržomų abortų - nekaltų kūdikių žudymu ir paliegiųjų ar nepagydomomis ligomis sergančių žmonių. Už šiuos ir kitus nuopelnus dabartiniai Maskvos hitleriai rado reikalo apdovanoti šią moteriškę.

— o —

Australų spaudoje

Sydnėjaus rytinis dienraštis Daily Telegraph balandžio 25 d. laidoje buvo talpinęs A. Kramiliaus sutrumpintą laišką. A. Kramilius komentavo pranešimą, kad australas David Taylor UNO pareigūnas išgelbėjęs 37 kambodiečius bėgančius į Tailandą. A. Kramilius klausia: kur buvo D. Taylor, kai tie dabartiniai pabėgėliai žudė tūkstančius nekaltų Kambodijos gyventojų - vaikus ir moteris, komunistams užėmus šį kraštą?

kor.

PRAŠOME

SUMOKĖTI

"TĖVIŠKĖS AIDŲ"

PRENUMERATĄ

— \$ 15 —

Už 1979 m.

Administracija

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.